

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő
névére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Első küldendő az előfizetési díjak
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében
Schalek H., Dukas M., Ooppelik A
«Általános Tudósító» hirdetői osz-
tálya Budapest.

Nyilttér petítésre 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

A Zrinyi-emlék ügye.

A Zrinyi-emlékmű végrehajtó-bizottsága e hó 18-án ülést tartott, melyen elnök jelent, hogy az emlékmű készen áll, területének parkirozása, valamint a Zrinyi-térnek a szépségügyi egyesület által eszközözendő rendbe hozása egy-két hét múlva elkészül, emellett fogva megjött az ideje annak, hogy az emlékmű felavatási ünnepsége ügyében a bizottság intézkedjék.

A végrehajtó-bizottság élénk eszmecsere után a következőekben állapodott meg:

1. Az emlékmű felavatásának napját jun. 12-ikére tűzi ki.

2. A tudományos akadémiát felkéri, hogy az emlékmű felavatására, illetve az ünnepi beszéd elmondására egy tagját küldje ki.

3. A bizottság megállapította az emlékműre véscső feliratot, melyhez a tud. akadémiára is hozzájárult.

4. Megállapította az ünnepélyre meghívandó hatóságok, testületek, egyesületek s a. l. névsorát.

5. Az ünnepély programját a következőképp állapította meg:

Gyülekezés a városházán, ahol a végrehajtó-bizottság elnöke megnyitja az ünnepélyt, elmondja az emlékmű felállításának történetét. Innen a közönség a Zrinyi-vár belső udvarába (rosz idő esetén a Ferencciek templomába) vonul, ahol részt vesz

az ünnepi misén. Mise után a közönség az emlékműhöz vonul, a hol az emlékmű-bizottság elnöke üdvözlő az ünnepélyen megjelenteket s felkéri az akadémia kiküldöttjét, hogy az emlékművet avassa fel. A magyar tudományos akadémia kiküldöttje mondja felavató beszédjét és átadja az emlékművet Csáktornya és Muraköz közönségének. Csáktornya nagyközség bírája átveszi az emlékművet. — Az emlékműre egyesületek, testületek, koszorút helyeznek. Az ünnepély kezdetén a nemzeti himnusz, a végén a szózatot éneklő a képzőintézeti ifjuság. — A felavatás ünnepély után társasbéd.

Az emlékmű környezete már ugyszólván teljesen elkészült. A vasrácsokat a befestésre vár, az emlékművet körülvevő kis park begyepesztetett, a háttérbe 12 fenyőfa, oldalt 2—2 piramidális tuja és 1—1 gömb tuja — bokor lett ültetve. A be nem gyepezett terület fehér murvával lesz behintve. Maga az emlékmű teljesen készen áll, csak a feliratok bevésése s a relief beillesztése, van még hátra. A Zrinyi-címere napokban kerül ki az érczöntőből. — A szépitő-egyesület is serényen rendezi a Zrinyi-teret. A várba vezető gyalogutat járdává alakította át s a szelére fasort ültetett, ugyancsak a tulsó oldalon is hasonlóképp rendezi a járdát.

Legutolsó kimutatásunk óta a következő összegekkel gyarapodott az emlékmű-alap Adakoztak:

A Csáktornyai tak. pénztár 50 kor — fill.

A Muraközi tak. pénztár	100 kor. — fill.
A Csáktornyai vidéki »	100 » »
Dr. Jankovics László gróf újból	100 » »
Zrinyi-ünnepély jövedelme.	509 » 88 »
Fejér József ur ivén:	43 korona ugymint:
Fejér Lajos Sopron	3 » »
Dr. Kovács I. és neje Sopron	3 » »
Dr. Kovács I. és gyerekei	2 » »
Kovács Tercsi	1 » »
Kovács Gizella	1 » »
Kovács Vilma	1 » »
Kovács Pisti	1 » »
Dr. S	2 » »
Kovács Lajos	2 » »
Berecz Abel	2 » »
Deutsch A.	1 » »
Dr. Lagler N.	1 » »
Özv. Takács Ferenczné	1 » »
Kiss Sándor	2 » »
Dr. Kiss Oszkár Varazsd	10 » »
Tomasi Gabriella	10 » »
Csury Anna Szelencze	4 » »
Todor Jozsef Nagykanizsa	20 » »
Marcz. 15-én begyűlt	3 » 18 »
Zalán Lipót János	10 » »
Murai Róbert Belicza újból	10 » »

Összesen: 950 kor. 06 fill.

Hozzáadva az eddig begyűlt összegett 4438 kor. 57 fill. a gyűjtés eredménye 5388 kor. 63 fill. és az időközi kamatok.

T Á R C Z A .

A boldogság problémájához.

(Eszmék, elmékedések és reflexiók.)

V.

Vagy mások — Comte és a pozitivisták — azon tanácsosul szolgálunk, hogy éljünk a mások boldogságáért. »Vivre pour l'autrui! vivre au grand jour!« De hajl ha senki boldog nem lehet, ha nincs egyéb csak létért való küzdelem, hol az erősebb felalja a gyengéket: mások boldogságáért élni küzdeni külön szemlélet-harcz. mint Don Quichottének harczi. Felzizzen az emberiség fájó szíve, mint Byron Kainja, csakhamar merész gond ül lelkére s össze akarja zúzni gyermeke fejét, mert nyomor csiráját hordozza magában milliók számára . . . Szerencsére előtűnik az erkölcsi ideál. A bánat kimeríthetetlen erkölcsi tartalmánál fogva visszahelyezi az egyént az erkölcsi ideál színtárára. Anticzipációt enged a fejlődés ideál törvényszerű világában. A fejlődés törvényei működnek, de vannak erkölcsi eszméink, melyet az erkölcsi kérelmetlenül evolúcióját megkönyítik, elősegíthetik, a természetet, mechanizmust megjavítják, eszményítik s föléje az idealizmus patináját vonják, sőt az idealizmus magaslatai felé emelik.

Vagy azt hiszik, hogy a természetes kiválasztás (natural selection, survival of fittest) törvényének vaskapcsán a jövedő társadalom elfogja

érni a boldogságot? De vajjon mi biztosít, hogy a jövedő emberiség boldog lesz? Mi ösztönözzön a jövőért fáradni? Es ha a jövő kilátásai megvalósulnának is, midőn majd minden oldalról élvezetek kinákolnak és az emberiség az évek tengerében fürdik — a lehető legjobb lét a lehető leg többek számára — és ha a minden oldalú élvezetek meg is tudnák nyugtatni az emberiség boldogságért epedő szívét, mi vigasztaljon bennünket ma élő embereket és a közvetlen utódokat? Vagy csak nem akarják elhítenni, hogy a ma élő emberek boldogok? Csak nem akarják elhítenni, hogy nincs nyomor e világon Nem boldogtalanabb-e a mi korunk, mint az előzők? Nem praegnansabb-e a pessimizmus bölcséletben, költészetben művészetben, politikában, mint előző századokban? A társadalmi fejlődés nem az elégtelenség parabóláján halad-e? Mit tettek propogandájához, a szocializmus kommunizmus és anarchia fejlődéséhez?

Vagy nekünk nincsen érző szívünk; a mi lelkünk nem szomjuhozza-e Tantalusként a boldogságot? Mivel vigasztalódjanak a ma élő szegények, szerencsétlenek, nyomorultak, árvák elhagyottak? Mi szárítsa fel könyveiket, mi csilapítsa éhségüket? — És mit is használna az a paradicsom nekünk, ha már régen a föld ölében fogunk pihenni és az őszi szél a sirhalmok fölött diszlik a virágbokor, melyet a kegyelet sirhalma fölé ültetett? Mit is ér a paradicsom, ha bejáratát cherub lángoló pállosa zárja el előttünk? Nem akarunk-e mi is ép oly boldogok lenni, mint a

jövő nemzedék? Nem vagyunk-e mi is följogosítva a boldogságra?

A tudomány, bölcsélet és művészet nem a boldogság elvei. Benső világunk a mi világnézetünk: égboltja, tengere fénye, viharjai, éjszakai olyanok, a milyeneket mi magunk teremtünk. Ha ideális a világnézetünk, akkor égboltunk tiszta, kristályos olasz ég, a milyen Catania fölött ragyog; ha pedig skeptikusunknak, vagy pedig pessimistáknak csapunk föl, akkor az égbolt is olyan savós színű, felhős, alacsony és ködös, alatta nem Catania virul, hanem a lappok földje álmodik s nem pálmák, hanem borókák teremnek rajta.

Ki akarja tengődést lendület helyett s sarkóví éjt tavasz helyett? Aki azt akarná, az a szeretet s öfömet nem ismeri; annak élete nem élet. Nekünk tehát erőteljes, lendületes, bensőséges, hatalmas, világnézet kell. Hatalmasnak kell lennie, mely az égre emeljen s élni, tenni tanítson; bensőségesnek kell lenni, melynek szavára, mint ezüst-harangszóra, mosolyra fakadjon az öntudat s öröm s béke lejtessen végig a lelken s mindenk felett igaznak, tehát reálisnak s egyben ideálisnak kell lennie, mely az embert Isten gondolatai szerint kialakítja, méltósággal koronázza. Ez a Chamberlain véleménye, ki kifejté - ezt a Grundlagen des neuzeitlichen Jahohundredes című monumentális munkájában. Kidd 1895-ben megjelent munkájában, melyhez Weismann a nagy biológus írta az előszót ahoz meggyőződésének ad kifejezést, hogy a jövedő társadalmi létharczban azok válnak győztesekké, akik vallásosabbak lesznek, mint voltak a múltban. Ez Baulfournak is a véleménye.

Erőteljes, lendületes, bensőséges s ugyanakkor ideális világnézet csak a vallásos világné-

Magántisztviselők szervezkedése.

A szervezkedések idejét éljük. A társadalmi osztályok szervezkednek, tömörülnek oly célok elérésére, a melyek egyesek erejét feldúlhatják, de amelyet az erők tömörülése játszi könyedséggel visznek diadalra. S míg ennek igazságát elvben elismerjük mindannyian, addig az életben nem látjuk ezt, minden vonalon keresztül vive.

Ilt van például a magántisztviselők kara. Ez az osztály a társadalom legintelligensebb részéből kerül ki, s mégsem látjuk nálunk a tömörülés elvét. Pedig a magántisztviselők osztályának nagy szüksége van a tömörülésre. Sokat kell küzdeniök, hogy elérjék azokat a nemes célokat, melyek létük jelen biztosításához, jövőjük szilárd alapjának felépítéséhez szükségesek. Sok sérelme van a magántisztviselő karnak, de nem tudja azt érezni, mert nincs benne erő, mert egyesek ereje nem tudja a szükségeseket kivívni.

Ezt már belátták a nagykanizsai magántisztviselők is. Megállapították a közel múlt hetekben a »Magántisztviselők országos szövetsége — Nagykanizsai Bizottsága«-t. Beléptek tagul a magántisztviselő országos szövetségébe, a melynek működésének nyomára ott van minden téren, minden intézményen, a mely a magántisztviselők érdekét szolgálja.

A nagykanizsai bizottság két kiküldöttje érkezik ma Csáktornyára, hogy az itteni tagokat az országos szövetségbe való belépésre felszólítsák.

»A Szövetség az a testület, amely arra törekszik, hogy mindenhol és mindenkivel szemben megvédi tagjai anyagi és társadalmi érdekeit. A Szövetség az a fórum, amely a törvényhozással, testületekkel magánéaérékkel szemben képviseli a tisztviselő mozgalmainak akár az összesség, akár csak egyes szakmák, csoportok érdekének szolgálatának. A Szövetség feladatátul kitűzi, hogy: az állasközvetítést országosan szervezi; kezdeményezi és támogatja az oly intézmények megteremtését, a melyek kölcsönöségben alapulnak és a magántisztviselőkre nézve köz-

hasznúak, mint a milyenek a fogyasztási szövetségek és hasonló intézmények; állástalan és szűkölködő kartársak részére segítőpénztárt alapít és első sorban azoknak a határozatoknak a végrehajtását szorgalmazza, a melyeket a magántisztviselők 1896 évi országos kongresszusa kimondott. E határozatok értelmében tehát arra törekszik, hogy a magántisztviselők jogi helyzetét törvény szabályozza: a magántisztviselők kötelező nyugdíjbiztosításáról törvény gondoskodik: a magántisztviselők a teljes vasárnapi munkaszünet áldásaiban részesüljenek és a törvényhozás méltányosságát biztosítsa a magántisztviselők részére, ha majdan az adók reformja szőnyegre kerül.»

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kitüntetés.** A király Belosevics István Varasdvarmegerye alispánjának a közigazgatás terén tett hű és buzgó szolgálatai elismerésül a III-ad osztályu vaskorona rendet adományozta.

— **Városi közgyűlés.** Csáktornya nagyközség képviselő testülete folyó hó 22-én d. e. 11 órakor Kolbenschlag Béla Járási főszolgabíró elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyedüli tárgyat Petrics Ignác községbíró lemondása képezte, mely ügybe a képviselő testület a községbíró által írásban benyújtott lemondó nyilatkozatában, felhozott okokat nem találván kellő indokoknak a lemondásra, az alispánhoz oly értelmű felterjesztést tett, hogy a lemondás ne fogadtassék el. Egyben pedig mivel lemondó községbíró nem hajlandó semmi körülmények között sem tovább a bírói hivataltal járó teendőket végezni, az ügy végleges elintézéséig Novák Ferencz helyettesbíró bizza meg a képviselő testület a a községbírói teendők végzésével.

— **Névmagyarosítások.** Szultzeberger Alajos zalavármegye volt főszámvevője vezetéknévét belügyminiszeri engedéllyel Sós-ra, — Kisköru Karlsber Antal perlaki lakos vezetéknévét Károlyi-ra változtatta át.

— **Az V. hegykerület** nevet viselő község nevével a m. kir. belügyminiszer Vizszentgyörgy névben állapította meg.

— **A sorozás eredménye.** A csáktornyai járás területén tartozkodó hadköteleseknek a múlt 1903-ik évre vonatkozó s folyó hó 14, 15, 16 és 18-án megejtett sorozása alkalmával összesen 121 hadköteles vált be, kik közül 96-an már meg is kapták a május 9-ikére szóló behívójukat: még pedig 72-en a közös hadsereghez és 24-en a honvédséghez. A többi 25, részint a póttartalékba helyzetettel, részben önkénytesek és olyan csapatokhoz beosztottak kiknek majd csak az ősszel kell bevonulniok lényeges szolgálataira.

— **Halálozás.** Felméry Albert a kolozsvári áll. tanítóképzőintézet tanárafotó hó 17-én Kolozsvárott 49 éves korában meghalt. A boldogultat hitvese, három kisköru árva s nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése 19-én volt. Az elhunyt 1891-től 1896-ig a csáktornyai állami tanítóképzőnél volt tanár s innen került a kolozsvári tanítóképzőhöz — Nyugodjék békével.

— **A fák védelme és gondozása.** Csáktornya nagyközség elöljárósága felkéri a közönséget, hogy a város csinosítására a gyalogjárók mellé ültetett fák gondozásában s megvédésében legyen segítségére, s nála mind azokat jelentsék föl, kik e fákat rongálják s megcsontkiják. — A város előljáróságának e kérelmét nagyon is ajánljuk a város közönsége figyelmébe, mert csakugyan megbátorranok az ember, mikor a szépen nővő fácskákat össze-vissza vágdalva, sokszor derékban ketté vágva vagy erőszakosan ketté törve látja. A ki ilyet tesz, ugy sem érdemel mást, mint szigorú fenytést gyerekes embertelen tetteért.

— **Az idei szentgyörgynapi cselédváltozás** alkalmából Zalavármegye alispánja rendeltetett adott ki, melyben felhívja a cselédek és cselédtartó gazdákat, hogy mivel az idén szentgyörgynapja, április 24-ike, vasárnapra esik, mely nap munka szüneti nap, miért is az e napon szokásos cselédharczkodás-vagy az előtte vagy az utána való hétköznapon tartható meg.

zet lehet; mert csak a vallásos világnézet öleli föl a mélységet, a léteket, a világnak mélységét, ahol az ő forrásai lakadnak; csak a vallásos világnézet áll ki a semmisség s elmúlás mélysége fölé s lelkesülve nézi az örök szépet, mint Szent János Patmoszban a napóvezett, csillagkoszorus asszonyt; csak a vallásos világnézet győzi le a napszámos robotos élet örömtelenségét s fejti ki teljes plaszticitással az embert, ki hősnék és szentnek született; csak a vallásos világnézet az a magasba emelkedett gondolat, mely átfogja létet, végtelenséget örökkévalót és lendületet víz a halhatatlan életbe. »Ne gúnynyaszatok csalódott lelkek a jégbe fagyott kultúra romjain! Van szárnyatok repületek! Ha a göröngyhöz ragaszkodtok, ha ideális ösztöneiteket követni nem akarjátok vissza fejlődők, repülni elfelejtetek, szárnyatok leszáradnak s ti magatok is megémberegedtek az örömtelen, szelten tengődéstől. A mechanizmus kerekéi megörlik szabasesztókat; végre ezután a kerekék is megakadnak s mara az esztelen, az örült semmisség. Laskont összetörtek; virágok elszáradnak; romba dől gót dombjaitok oldalában vityilót építetek hülye unokáitok. No akkor jobb a chinai korecsma meg az abszintpohár!

Végtelen szemhatár kell a művészetnek, hogy költősen s teremtsen! Hát mily végtelen szemhatár kell a léleknek, hogy éljen! Végtelen s mégis derült kristályos égbolt kell tekintetünknek; e nélkül eifajul, eltörpül, elerjed az egész. E végtelen szemhatár nélkül nincs a gondolatnak tere az eszméknek lendülete, az életnek boldogsága; a végtelen szemhatár nélkül az ember gondolataiban sképtikus, érzelmeiben cynikus válik. A sképtikusnak s a cynizmusnak nincs életörme, boldog-

sága. Flammarionnal szólva: nons sommes dans le vestibule de l'infini» a végtelen tornáczaiban állunk; innen nézünk a csillagos világba. Ugy látjuk hogy egy ragyogó flottán evezünk; admirális hajónk a nap, s földünk s a többi bolygó körülötte imbolyg s vele együtt irámlik. . . . Az egész csillag flotta elő e tör az ég mély oceánjnn s meg siet. Hová? . . . végtelenség előcsarnokában állunk.

A kulturideálok szegények, erőtlének, egyoldalúak, csak fokozzák a gyötrelmeket. A mi ideálunk a föld, az ég, a nap és az éj, az élet és a halál, az én és a világ, ember és az Isten, sziv és az ész, és az ideál között harmoniát terem. Teljes, tökéletes, harmonikus embert alkot; ideálja a világnézetek tengeréből izzó nap gyánant kel s derült örömet hint szerteséjével; életre zendít s mélyebb, bensőségesebb s teljesebb életre nevel; harmoniát önt az ember belső, sejtő, vágyódó, fejtt világába.

Nekem is élet a vágyam s öröm a himnuszom, mindkettőt nem elégitem ki frázissal s csillag rhetorikával; nekem biztos megokolt gondolatmenet kell, mely a legkövetlenebb lényből, az öntudatból kiindulva halálón s világvégén at vezessen az igazi, a valóságos az örök életbe, melyt én, én magam élni akarok.

És ti kétkedő, nyugtalan, sóvárgó lelkek, a XX. század boldogtalan gyermekei! A lélek, a zudott sziv, tépő ki és mardosott lelkiismeret mélyen szendérgő hit visszavezetnek e Isten ölébe? A mint nézem boldogtalanságtok fájó kinjait, mélyen megint sápad arcotok és elgyötört homlokokot. Vagy tén boldogok vagytok! A felelet helyet mély sóhaj kél sziveitektől bűnbánó ajkaitokra

. . . És most Byronal szólva — boldogságtok ha jójának a deszkája is összetörtött . . . Ti magatok sirtok a romlása fölött . . .

Vagy talán nem vágyoztok a boldogság után! Látjuk: erettekben lüktet minden idegetekben zsong, az elme és a sziv lángjaival kél a kirhatatlan vágy a boldogság után. De vajjon vissza térhet-e elvesztett, megsiratott boldogságtok? Aggódok, hogy elmúltak a boldogság napjai, min Endymion álmai és letűntek örökre, mint az üstökös? A multnak sötét ködébe tértea és a jövődö derengő homályában fel nem ismerhetők? Oh ne aggódjatok! . . . a boldogság Itáliáját megtalálhatjátok. Csak két szóra, a nagy bűnbánónak, szent Ágostonnak két szavára figyelmeztetek . . . Halgassátok meg, hisz ő is kimondhatatlanul boldogtalan volt, mint a századhasadát gyermeke. Később leirhatatlan boldogság dagasztotta szivét. Ő szivesen megmondja; ő tudja, mert tapasztalta hol van az ember boldogtalanságának és lék kinjának forrása. Azt mondja ő az ember boldogtalanságáról: A te intézkedéset szerint oh Istenem minden rendezetlen szellem önmagában viseli a gyötrelmeit . . . Értitek? Ő megértette és megvaltoztotta: Elvesztette önmagamat, vele Istent; Istennel együtt elhagyott a boldogság. A boldog és boldogtalan lelkek nagy buvára, ki a zúgó tenger mormolásától, a csillagos ég reszkető fényétől, az ég kékjében szántó kis pocsirtától, a bércek, erdők, völgyek és csermelyek zúmpörpájától és cseledaharmónia a tovaszálló vándorfelhőktől hiába tudakolta, szive mélyeiben feltalálta: »Nyugtalan a mi szivünk, míg benned meg nem nyugodhatik, oh Istenem!«

(Vége következik.)

Kozary Gyula

— **CSODASZÁMBA MEGY** azon rendkívüli jó hatás. melyet a csusz és köszvényes bántalmakban szenvedők érnek el a híres Zoltán-féle kenőcs használatával. Oly betegek, kik már 15—20 év óta szenvedtek és furdókat s különféle szereket használtak, e szer néhányszori alkalmazása által gyógyultak meg. Üvege 2 kor. Zoltán gyógytárában Budapesten.

— **Eljegyzés.** Spiegl Malvin kisasszonyt Muraszentkeresztről eljegyezte Pick Manó csáktornyai kereskedő.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előljárásága által közhírré léteik, hogy a 18 élet évet betöltött, de 60 élet el nem ért férfiak utadók kimutatása az 1905 évre Csáktornya községébe tanácstermében 1904-év április 13-tól április hó 28-ig terjedő es előre külön is kihirdetett 15 napon át közszemlére helyeztetett, — és az a hivatalos órák alatt bárki által betekinthező. Csáktornyan 1904 évi április hó 12-én. Az előljáróság.

— **Elegáns cipőre** manapság mindenki sokat tart, különösen ha alkalmas tisztítószerrrel állandóan jókarban tartható, Okvetlen szükséges tehát erre az eddigénél nagyobb figyelmet fordítani. Fontos haladás ezen a téren a Fritz Schulz jun. Actiengesellschaft Eger i. B. és Leipzig világhírű gyára által forgalomba hozott készítmény, mely kiváló előnyeivel fogva egyetlen a maga nemében. Ezen szer a »Globin« bőrtisztítószer, mely kitűnő tulajdonságainál fogva a bőrt szép fényessé, tartóssá és vizhatlaná teszi. Miatán a fénymáz rendszeren nagyon alkalmas a bőrre, mert savtartalmával a bőrt tönkre teszi, és miután tudnivaló hogy a zsír, illetve elkészített viasz a bőrnek rendkívüli puhasságot, ruganyosságát és tartósságot kölcsönöz, szükséges volt egy fénytisztító viasz készítmény előállítására. Kitűnően sikerült ezt megoldani a »Globin« készítménnyel. Globin által a bőr puha, tartós lesz és szép, tartós fényt kap minden vesződség nélkül. a bőrnek szép fekete színt ad, a vöröses és színtelenné vált bőrt újjá teszi. Globinnal rendszeren kezelt bőrön a víz nem hatol át és így ilyen cipőben a láb mindig szárazon marad. Használatban nagyon takarékos, mert ha egyszer Globint jól a bőrre kentük és eldörzsöltünk, mindig csak a legcsekélyebb adag szükséges, hogy fényes eredményt érjünk el. Ha tekintetbe vesszük a csekély elhasználást és a cipőmegtakarítást, úgy a Globin rendkívül olcsó és csel-szerű tisztítószer minden jobb cipő részére. A Fritz Schulz jun. Actiengesellschaft Eger i. B. és Leipzig gyára, mely a tisztítószerek gyártásában mérvadó és Európának legnagyobb gyára ezen a szakmában, többször első díjjal tüntették ki, az 1900-iki párisi kiállításon bőrmkrémért az aranyérmel kapta. Bevásárlás alkalmával mindig ügyelni kell, hogy a fedélen mindig ott legyen a »Globin« szó, mely szabadalmilag védve van.

— **Figyelmeztetés.** Csáktornya nagyközség előljárásága figyelmezteti a közönséget, hogy majorságokat, sertéseket az utcára kieresztelni nem szabad, s a kiknek ily állatai az utcákon találhatóak, megbüntetés végett föl fognak jelenteni.

— **Telekkönyvezetési kinevezés.** A magyar kir. igazságügyi miniszter Jabreczky Floris egri királyi törvényszéki segédtelekkönyvezetőt a letenyei kir. járásbíróshoz telekkönyvezetővé nevezte ki.

— **Uj körjegyzőség Muraközben.** Alsómuraközben Orehovicza székhellyel új körjegyzőséget létesítettek, mely körjegyzőséghez Orehovicza, Podbreszt, Szentkereszt és Vullaria községek fognak tartozni. A körjegyző választás folyó évi május hó 14-én lesz.

— **Athelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Beck Pal inkei állami elemi iskolai tanítót a stridói állami elemi iskolához helyezte át.

— **Kinevezések a postánál.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Szabó György csáktornyai posta és távirdai gyakornokot posta tisztte nevezte ki. — A bottornyai üresedésben levő postamesteri állásra Stangl Fani kisasszony nevezetett ki. —

— **A muraközi muzeum** ismét több tárggyal gyarapodott. Ugyanis Kecskés Ferencz esperes-plébános a muraszentmártoni templomnak s községnek rajzát 1760-ból, Fejér József mérnök régi bankókat és a strigovcsáki várromból téglát, Özy Baranics Andrásné csáktornyai lakos pedig egy 1774-ben remekbe készített nagyfüles korsót adományozott.

— **Zalavármegye selyemtenyészése 1903' évben.** Zalavármegyében 1903-ban 60 községben közterületeken és közutak mellett volt 1416 darab lombszedésre alkalmas szederfa. Esetl egy selyemtenyészőre átlag 3 darab. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük, hogy 419 selyemtenyészőt 2889 kilogramm gubót termelt és 5478 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyészőnek 13 korona volt; legmagasabb tenyészőnek 151 koronára rugott. A selyemtenyészés megkezdése óta 63,323 koronát fizetett ki a vármegyében Zalavármegye szederfaállományán. Az országos selyemtenyészői felügyelőség kiosztott részint magánfeleknek 1903-ban 1088 drb. kiültetésre alkalmas szederfát: 91.900 drb. 2-3 éves szederfacsomót, Működés óta pedig kiosztott 23.340 drb. kiültetésre alkalmas szederfát; 1.248.619 drb. 2—3 éves szederfacsomót. Ez évben kiültettek közterületekre és közutak mellé 29 darab másnemű fát, dacára annak hogy fentebb kimutattuk hogy mértékben veszi hasznát a szegény ember épen a szederfának. Ez évben tönkrement a vármegye területén harminckét darab szederfa.

— **A pletyka.** Szorgalmas, törekvő varróleányról szól az ének, ki keserves munkájával tartotta fenn magát öreg anyjával együtt. A szobaur régen szerette a különben jó nevelésű leánykát úgy, hogy el is jegyezte. A boldogság félszékének lehetett nevezni a szerény kis lakót, ahol az egyik szobában a házi kisasszony kereste a mindennapi kenyeret, a másikban pedig a szigorú orvos vőlegény bujta a könyveket, hogy minél előbb megszerezze az orvosi oklevelet. Már az orvossá avatás nagy napja is közel volt midőn egy napon a szomszédasszonyok valamelyike besugta a vőlegénynek, hogy menyasszonya minden hónapban egy titkos levelet kap színes borítékban egy úrtól és óva intette a házasságra való lépéstől. A vőlegény kétségbeesve vállatára fogta menyasszonyát ki beismerte, hogy minden hónapban kap színes borítékban egy-egy levelet de hogy kitől, ezt csak az orvosi diploma elnyerése után fogja neki megvallani. A várva várt nap is is bekövetkezett s most már a vőlegény követelte, hogy menyasszonya váltaná be ígértét. Épen elő akarta szedni a gyanúsító »corpus delicti«-ket, midőn az

ajton kopogtatnak és két ur örömtől sugárzó arcczal jelenti, hogy eljötték Török A. és Társa budapesti bankházától, hogy a mai húzáson nyert nagy fönyerményt a sorsjegy visszadása elenében kifizessék. Ekkor azután a menyasszony, aki véletlenül összerakta a Török bankháztól havonta érkező színes borítékú leveleket, bezonyította vőlegényének hogy nem valami titokzatos levelek voltak ezek, hanem a szerencsés Török bankház, Budapest, Teréz-kört 46. szám alatti főüléteből jöttek, ahol sorsjegyeit vásárolta s csak a pletyka akarta rosszakaratával szerencsététől megfosztani.

— **A vasuti strájk.** A m. kir. államvasuti alkalmazottak folyó hó 19-én, kedden éjjel és szerdán reggel az egész országban beszüntették a szolgálatot úgy, hogy az állam vasutak vonalát kivéve semmiféle vonatközlekedés sincs azóta. Az első napokban a fővárosból semmiféle postai szállítást sem lehetett küldeni azon vidékekre, melyek az államvasutak vonalait mentén fekszenek s így az ily vidékek lakói az első napokban tulajdonképpen azt sem tudták, mi oka van az ő postájuk eimaradásának. Legszerencsésebb helyzetben vannak természetesen a Déli vasut mentiek, hol a vasuti közlekedésben semmi zavar sem volt s minden forgalom rendszeren lebonyolított. A sztrájkból Csáktornyanak is kijutott. Szerdán reggel a Zalaegerszeg felől fél 9 órakor érkezendő vonat Lendván megállt s ott veszteglet; A zaboriai vonat egynegyed 11 órakor még pontosan megérkezett Csáktornyára s háromnegyed 12 kor még el is ment Várasdra, ettől az időtől azonban itt is szünetel a közlekedés. Alsólendvára és Várasdra kocsikon szállítják a postát. Mikor e sorokat írjuk, negyedik napja tart már a képtelen állapot, mely úgy az államnak, mint az állam minden egyes polgárának tetemes károkat okoz óránként. A kár nagyságáról csak akkor van fogalma az embernek, ha összehasonlítja e sztrájkot az évekkel ezelőtől lefolyt olasz vasuti sztrájk hatásával. Ugyanis az olasz sztrájk csak 18 óráig tartott s méreteiben messze távol volt a magyar vasutasok sztrákjától s mégis a 18 órai sztrájk csak magának Olaszországnak 4 millió lírájába került.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat. Alóírott kijelentem, hogy a Fischl Lipót úr ellen zsarolás kísérlet miatt tett feljelentésem, et tévedésből és meggondolatlanul tettem. Ezért tőle sajnálatom kifejezése mellett bocsánatot kértem és megengedtem, hogy ezen nyilatkozatomat a »Muraköz«-ben közlétegye.

Budapest, 1904. ápril. 22.

Dr. Balog Imre, **Benedikt Béláné**
Dr. Mártonfy Miklós **sz. Wettendorfer Linka.**

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Sluzbeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

„Rodoljub.“

I.

Rodoljub je pisal nekaj medjimurcem. Kaj je pisal i kaj ne je pisal, to oni znaju, koji su njegovu knjižicu čitali. Ja niti nečem njemu odgovarati, jer znam, da to nije treba. Znam, da se nebude našel medjimurec, koj bi Rodoljuba veruval. Jer ako gledim u prošlost Medjimurja, takajše najdem takove prilike, kad su medjimurce hoteli nesretni kufari i korifeuši pobuniti proti domovini Magjarskoj. Im je 1848-ga i Jelašić ban takajše hotel zmešati medjimurce, ali ovi su verno zadržali poleg domovine Magjarske.

Još jedno: «Rodoljub» nas za braću zove. Proti tomu zdignimo reč! Dok su se proti turku, proti tataru s nami hivali, dok su oai tak ljubili nas magjare, kak mi nje, zatoga su bili naša braća. Ali od polovice zadnjega stoeletja, kada je njim iz Beča počel veter puhati, i kada so oni, mesto, da bi se sa nami složno trsili nadvladati svake neprijateljske navale, proti nam obrnuli svoje oružje, od onda nam nisu braća. Sigurno da ne svi, samo ndkoji korifeuši, koji su dobro naplaćeni zato, da proti Domovini puntaju.

* * *

«Rodoljub» tuliko znamenuje, kakti on čovek, koj ljubi svojega roda, tojest svega

onoga naroda, k j vu domovini stanuje. Rodoljub je ovu reč nepravično hasnuval. On nije rodoljub, on je izdajica. Na mesto toga, da onu pamet, koju mu je Bog dal, pohasnuje na to, da mir čini med pukom, on ju na zasmradjeni cilj pohasnuje, puntar postane. Takov čovek je to, koj iz toga živi, da puntu dela med ljudmi. Vu kalnoj vodi ribe lovi. Ne da bi se trsil u povest dveh bratnih narodah hrvatov i magjarov poglednuti, pak navučati puk na priateljstvo, nego još punta proti domovini proti zakonu.

«Samo nevaljani pozabi svetlost pradedov, pravičen ide k grobu pradedov i pri starim ognju si prižge novi luč.» — tak veli jeden povestničar.

«Spomenimo se iz starih dnevov, premislimo si sva pokoleńja, pitajmo naše otce i poveju nam» (Deut. 32. 7.) To pak iz sv. pismah moremo čitati.

Ako nas dakle naš «Rodoljub» na kaj poštenoga hoće navučiti, naj nas vuči, kak je treba ljubiti domovinu i naj nas nepunta.

* * *

Svaki čovek naj ljubi svoju domovinu. Ako francuz ljubi svoju domovinu, to nam se naravno vidi, ako englez svoju, to je takaj naravno, kak nebi dakle bilo naravno i to, ako i mi svoje Magjarsku domovinu ljubimo, ako smo njoj verni.

Dragi Medjimurci! Nemislim, da bi vam

to već bil povedal gdo, da domovinu ljubiti takaj i naša vera zahteva. Na to nas vuči vnoego pelda iz sv. Pisma. Na to nas vućuju vnoği vućitelji sv. vere, i ako poslušamo na glas našega srdca, ono nam takaj to govori, da domovinu ljubimo.

Naš Odkupitelj Jezus Kristus je takaj ljubil svoju domovinu. Tak nigdo drugi kak on. Kak nas dirne ona pelda, kak sv. pismo veli: «Prebližavajući se, videl je grada, plakal se je nad njim, govoreći . . . došli budu dnevi zvrhu tebe . . . i ne ostaviju vu tebi kamenana kamenu, jer si ne spoznal vreme tvojege pohadjanja.» (Luk. 19. 41—43.)

Evo dragi moj Kristus se je plakal, kada je videl vu budućnost svojega židovskog naroda, svoje zemaljske domovine. Plakal se je, jer je ljubil svoju domovinu i strašno ga je bolelo, kada je moral govoriti o dojdjućoj propasti židovske zemlje.

Sveti Augustin nas takaj vuči ljubiti domovinu. «Za Bogom je najviše roditeljem i domovini dužen čovek, «veli vu jednoj knjigi svojoj, a opet vu drugoj knjigi (De civ. Dei) za skrovnost imenuje domoljubnost. «Pertinet ad virtutis officium — — vevere patriae.»

Sveti Pavel apostol veli, da je prije židovu dužen glasiti evangeliuma i samo onda grku. (Lits sv. Pavla k rimljanom I. 16.) Sveti Pavel je dakle svojega naroda tuliko rad imel, da je i reč božju prije hotel njemu prodekuvati i samo onda drugim narodom.

Z A B A V A.

Zlatni lonac.

(Pripoviest iz taljanskoga prevedena.)

Malar Dellaporta je ostavil svoj atelier, vrata je zaključal te po stupah dole otišal. Na posljednjoj stubi dole je skoro preko jednog navezka, koj je tam ležal, opal. — «No, kaj su to opet za bedarije» — zmrmla. — «O taj Scambrino! — Uviek su mu bedarije na pameti!»

Ali navezak se je gibal, a Dellaporta ga je začudjeno gledal. «To je mačka ili mladi pes unutra» — veli, prigne se i pričme ga odmatati. I nut, razmota malo diete, cnomanjasto i crnimi lasi, koje ga je začudjeno gledalo. On stupi korak natrag i veli glasno: «To ti je liepa stvar! Pak zar sam ja oniestna oblast ili patron rodišta?» — No polag svega toga digne diete te ga odnese u svoj atelier. Diete je bila dievojčica.

«Ah, ah.» — mrmlal je — «pak kaj sad neka počnem tim dietetom, ja, čoviek ledičen, koj niti sam sobom neznam kaj za početi!» — I tim se zgledava na okolo po

svojoj siromaškoj sobi, koja mu je bila i za stanovanje i dielačnica ili atelier.

Diete se nije plakalo. Ono je mirno sedelo i čekalo.

«Jeli bi rada kaj?» — zapita ju malar. Mala, koja je mogla biti preko dvie godine stara, kimne glavom i posve dobro izgovori: «Piti!»

«Aha — ali sigurno ne vodu.» — veli malar. Na polici obloka je stala, radi muihah papinom pokrita čaša kozjeg mlieka. On joj poda čašu u ruke i mala ju izpije do dna.

Ogledavajući se malar po sobi, skrene spleći. Kaj sad? Dietetu je valjda i postelj potrebna. U kutu je stala dosta duga stara škrinja. Iz starih kaputah hlačah je bila hitro u postelju preokrenjena i diete nutar položeno; malar ju je starom jednom crkvenom zastavom, koja je onde bila na popravku, pokril, a diete je, kakti na kommando, zaspalo. Sada se malar sedne na slamnat stolac i pričme ozbiljno promišljati, kaj sad dalje s dietetom?

Na koliko se je još mogel siećati, imal je u žepu još tri lire a u ormaru jednoga pravoga napoleonora. I to su novci. Ali za dietetu dvorkinju držati, nebi dosegнули. To je istina. Da bude sveta Barbara, koju je

imal u dielu, ovih danah gotova, ali jeli ju bude občina Salvaterra mogla izplatiti, to je drugo pitanje. Anda se je moral samoga za dvorkinju dieteta odlučiti.

Kad se je osviedočil, da mala izbilja spava, vzeme škrljak i otide se malo šetat. Već je pričelo sunce zapadati, kad po cesti med figinem drvećem vidi ljude prama sebi dohadjati. To su bili četiri žandara, koji su tierali lanci svezane jednoga muža crnom bradom i jednu mladu ženu.

«Aha» — mislil si je malar — «ovi su opet dobar lov imali.» — I odmah se pri kaprolu opita tko i kaj su. Pošto je malar bil poznati i objubljen osoba, to mu je kaprol sve povedal. I izbilja su dobar lov načinili. To je bil Annibale Dotto, glasoviti tolvaj i njegova žena.

Dellaporta mu na to pripoviedi svoj dogodjaj sa dietetom pak ga zapita, kaj bi sad tim dietetom učinil.

Sad se ali oglasi svezana žena i zakriči: «Blagoslov neba nad vašom glavom! To diete će vam blagoslov donesti: Zadržite ga!»

Žandari joj medjutim nisu dali dalje govoriti, već su je dalje tierali, pozdravili su malara te su dalje iduć na skoro na cesti zginuli. Dellaporta je jedno vrijeme za njimi

I mnogo mnogo peldah iz sv. pismah vere, koje nam ljubav domovine napred postavljaju. Iz staroga zakona sv. pisma takaj mnogo peldah najdemo, tam je međ vnoгими život Mojzeša, Davida, Daniela, Judithe i t. d. Iz svih teh slučajih vidimo, da domovinu ljubiti nam je jedna najsveteša dužnost. Poštujmo i druge narode, ali svoju domovinu i ljubiti moramo. Samo oni, koji vere nemaju, (socialiste) oni niti domovinu neljubiju, pak oni, koje neprijatelj za penaze more kupiti.

Nepustimo međ nas takve. Neprimimo njihove reči vu naše srdce, nepustimo je blizu k sebi, jer su ne čisti.

(Drugiput dalje.)

Čitrlé Ivlté.

Kaj je novoga ?

Kralja komornjlk.

Iz Beča javiju, da Koch Otolja, Sandor srbskoga kralja bivšega slugu, koj krvoločne noči svedok bil je konakomu pripečenju i sad vu Beču služi, prijeli su, ar od vezdašnjega svojega gospodara više drago cénjenoga blaga je spokral.

Kada se mrtvl gori stane.

Vu Szerecsinju, kak odonud telegrafiraju, veliko je uzbućanje Vu srečnoj bolesni trpel je više ljet Neuman Gyula zvani ondašni stanovnik. Ove dane je preminul. Mrtvo njegovo telo poljeg navade su na stolicu položili. Radbina se skup spravila i zuhko plakali jesu. Na jedenkrat samo se mrtvec gori stane i predbaciva okolo njega stojećim, da zakaj mu spanje prečiju. Vu postelju su ga bili odnesli i doktora dali pozvati, koji na življenje prebudjenoga mrtveca je poviziliral.

Na groblju.

Bezdušnih ljudih odurno delo preprećilo je ove dane dviuh redarov budnost. Salamon Sándor i Zvik Istvan kućiši vkrali se jesu na groblje i z grobov spobrali jesu sve, kaj je vrednešega lilo. Iz više grobov odnesli jesu železne gatke takaj. Pokradjena

dugovanja izodnesli jesu k plotu, da odonud na kolih odvoziuju. Načo međjutim nisu imali vremena, ar dva redari su nje prijeli bili. Kućiši naravski nisu znali povedati, da zakaj su nakanili odvoziti grobov križe. Odegnali su nje na nadkapitanstvo

Iz dvadeset druge katl.

Samoubojstva za dosta redkoga učina zebrał si je vu Nvyorku jeden Sydney Havdon zvani, na siromaštvo došavši bóržeanski agent. Na dvadeset drugoj kati stojeće svoje kancelarije obloka skočil je doli na vulicu. Taka mnogo videlo ih je, kak je doli opal iz devetdeset metrove visine, čudnovilo da vu istim onim položaju, dospel je doli na zemlju, vu kojem je van stupil iz obloka i najprvlje se s potplatom teknuł zemlje. Naravski taki se zdiznal na zemlji nesrećen človek, i tak jako je opal, da mu nit ni jedna kost na telu ni ostala čela.

Vu oštarijl.

Iz Déve pišeu: Vu Rekettye selu prigodom rumunjev vuzemski dan vu občinski krčmi plesna zabava bila je, međ kojum se selski dečki posvadili jesu. Napadne strani vodja po imenu Bešana Adam, je svojega neprijatelja količom hotel vnoriti, na kaj Bešana otec svojega sina hotel je braniti, međ svadlivce i neprijatelji su starca k sebi potegnuli. Starac se onda doli bil sružil, i sina njegovoga udarac tak nesrećno je pogodil očevu glavu, da se on mrtvec zruši skupa. Žandarstvo otcokrvoločnika je prijelo.

Vuznikov pobunjenost.

Vu Lembergu, kak odonud javiju: ove dane na večer vu reštu pobunili se jesu vuzniki. Obloke su spotrli, klupe na komade zdrobili i žnjimi ružili jesu po vratu. Na zadnje soldati su došli vu rešta luže, koji su vuznikov pobunjenost vtišili.

Jedna žena.

Iz Nagyvaradina javiju: da vu Rippa zvanog biharvarmedjinski obćim Matyika Mihaly dobrostojećega gospodara s groznim načinom skončala je žena, po imenu Kucs Marija. Vu svojega tuvaruša glavu je sekiru zasekla, mrtvo njegovo telo je na komade

razsekala i vu Köröspotok zmetala, odkud tela strani samo za nekuliko danov došla jesu naprvo, Ženo i njezinoga slugu, koj je vu ovom groznom činenu pajdaš bil, su zadržali.

Pobegnuta familija.

Jako rado mora imati svoju familiju Kübröck György neziderski tergovec. Četiri jezero četiri sto trideset devet korun duga je napravil i onda je pobegel, nego svoju familiju je takaj sobum odpeljal. Žnjim je otišla 13 ljet stara Juliska, 14 ljet star Moricz i 6 ljet star Arnold zvana deca. Neziiderski sud je zapoved dal van, da se imaju prijeli.

Kradljivost.

Od Dobronics Mihalja muraszerdahelyskoga stanovnika t. meseca 9. dneva ponoči Tropša István i Jozsef takaj tamošni stanovnik svake vrstli silje, hrž, ječmen, zob po priliki do 31 korune vrednosti jesu vkrali.

Grobjanski veseljakl.

Tekućeg meseca 11. dneva po imenu Kopyak Istvan örségiskoga stanovnika oštariji Kuhar György i Malekóczi Imre takaj iz onoga mesta stanovnik preki čeloga poldneva su pijučkali i okolo 9 vure na večer već se njim jako gibala zemlja pod nogami. Ober svega toga znova zapovedali si jesu vina, krčmarica radi kesnoga vremena ni njim hotela poslužiti, da pače flaše i kupice je takaj iz prednjih spobrala, nje pako nagovarjala, da se dimo navrneju. Na to dva pijani veseljakl krčmaricu počeli su vudirati, na koje kriu, viku oštarijaš dobeži, da svoju tuvarušicu brani. Grobjauski gost na to se još bolje razlule i počeli su takaj i oštarijaš biti. Malekóczi ga držal, Kuhar pako noža vzeme iz žepa i trikrat njega vpići na glavi i kad su već krčmarica krčmaricu dobro izharili, otišli jesu. Nego za kratko vreme međjutim su ipak nazad bili došli, nego buduć su vse vrata zaprta našli, sobom donešenemi sekirami su od krčme vrata spotrli, vu pivalnicu vudrli i tamo stolce, stolice i stole spotrli jesu. Kad su svoje razorivanje dovršili, već dobro kesno na pokon su ipak otišli bili. Zabavi konec naravski pred sudom bude dovršeni.

gledal i mrmal u sebi: «Čudnovato!» — Zatim se okrene i veli sam sebi: «Sad pak idem domov poglednuti, kaj mala diela?»

Domov dočjući najde Scambrino — a, gde na stube naslonjen stoji te se posmiehava.

«U istinu, taj magarac se smije,» — veli Dellaporta. «Sigurno si mi ti to diete na stube podmetnu!»

«Jesam — odgovori ov — «Jedan ju je daval drugomu, a nijedan nije hotel kukuvaču u svojem gnjezdu imati. Bog zna, jeli je to stvorenje krščeno? — I jedna cedula je na njezinoj rubački privezana a na toj ceduli su nekakvi zafrkaći, valjda kakov izraz coprije. Ja sam rekel, metnimo ju malaru pred vrata, on se neboji niti vruga niti pekla, a k tomu je i najbogatiji. On bude već stimi copernimi zafrkaći hitro gotov.»

«Ti bedak — izpsuje ga malar — «No, id nahrani koze, pak donesi mlieka za malu, ja ću iza toga poglednuti, kaj dela.»

Dok je Scambrino u štalu odskakal, otišel je Dellaporta u sobu te je vužgal svieću. Mala je u svojoj škrinji ležala kak angelek te je spavala. I izbilja, na njezinoj rubački je bila privezana cedulja, koju on prije nije opazil, i sad ju vzeme u ruke.

Nespretnimi dugemi slovi je na toj ce-

dulji bilo napisano: «Meni je ime Carmina a mojemu ocu Annibale Dotto, moja mati pak se zove Sita i je kći Bengerova iz Sansevole. Ja te blagoslivlem i kad moja mati dojde na slobodu, onda me od tebe opet odpelja. Ti pako kojaj kod figinog drveta na križanju pri Arbole Ono bude Tvoje, a mene odhrani liepo u katoličkoj vieri.»

Malar nije na glavu opal, da nebi znal kaj mu je sad za činiti. On spravi cedulju, pak kad ga je Scambrino pital, kakova su to znamenja na njoj, mu je odgovoril, da su to izbilja coprnata znamenja, a on je copriju potrl tim, što je navezak, u kojem je diete bilo nadjeno posvećenim tamjanom kadil i pri tom cedulju skup sa tamjanom sažgal, jer samo na ov način je mogel copriju uništiti i moć njezinu skrhati.

U noći pako, kad je miesec već visoko došel, uzel je Dellaporta lopatu te se je šnjom odputil k figinomu drvetu, koje je samotno stalo na križanju Arbole.

Komaj da je lopatu zabol u zemlju, već je došel na nekaj tvrđoga. Hitro je kopal dalje i za kratko vreme je izkopal prilično velikoga željeznoga lonca, koj je bil dobro žmekhi i na kojem je pokrivalo bilo drotom svezano.

On sad jamu zasiplje i jednako zdravna a s loncom u kojem su očito bile dragocienosti, se povrne domov. Lonac je bil tako teški, da si je uzput moral dva krat počivati.

Kad je domov došel te je pri svieći lonca otvoril, nije se malo začudil, videći ga srebernimi i zlatnimi novci napunjenoga, preko trideset jezer lirah.

Dakako, da cietu noć nije mogel spavati od uzrujanosti.

Ali čoviek se svriemenom priučil na imetak. Za nekuliko dni mu taj imetak već nije nikaj novoga niti Bog zna kak vriednoga bilo i on je odlučil te novce za Carminu u štidilnicu uložiti i njimi saviestno i pošteno upravljati, akoprem je bilo jasno, da je taj novac ukradjen a da nikako nije priskrbilj njem i u obće na pošteni način u lonac dospel.

I anda kako si je preduzel, tako je i učinil.

Mala Carmina je bila u liepo odielo oblećena te je rasla na malarovo veselje. On je više krat pri malanju angela mu dal spodobu njezinoga lica, jer ona je bila izbilja liepa na tielu i na duši kak angel. Samo ga je to tiskalo, da joj nije mogel niti smel povedati, čije je ona diete.

Skrovnost.

Iz Beča telefoniraju: Dr. Bars Zsigmonda poznatoga bečkoga doktora ove dane v jutro bez sviesti našli jesu u posteli. Na prsij je ranu imel, drugač pako otrovna znamenja bilo je videti na njem. Familija njegova ustanovlja, da doktor, koj je bez broja vnogo cigarov spušil, u nikotina otrovnosti posledicah trpi. Poljeg drugih pako samonbojstva pokusa je načinil.

Rusko-Japanski tabor.

Vu zalost prepal je Ruski orsag s carskom familium skupa. Ruskoga orsaga u glavnom gradu Pétervaradinu i u carskom dvoru velika tuga vladuje. Svaki zgubitak, kojego su rusi do sada na morju trpeli najmre od boja počemši na izhodne Azije vodah za male držiju prama ovomu, koj je sada s Makarov zvanim ruskomorskim vojskovođe smrtnoj i za jedno čeli ruski orsag dostigel. Najglasoviteši mornarski soldat bil je on, ni samo u svojoj domovini, nego na čelim svetu. Sad iz Pétervaradina teleg-rafiraju, da se t. meseca 14. dana u Admirališ zvanog cirkvi zalostna služba božja oblužavala za Makarovna i na Petropavlovsk zvanim parobrodu vtopljenih oficiriv i 900 soldatov dušno zveličenje. Na izvaurednoj tronutni i svečanog službi božjoj vieš jezera ljudih bilo je prisutnih. Caricu je na tulko bila dirnula katastrofa, da nije bila moguća iti k službi božjoj. Osim toga bili su tamo svi nadhercegi i hercegeci i svi u Pétervaradinsu zadržavajući se od oficiri. Kad pako povsem u črnini upravljena i zevsema spotrta Makarovnica svojim si o n i kćerkom stupila je u cirkvu, ni jedno oko nije suho ostalo, skoro svi prisutni na glas se plakali jesu. Car stupi knjoj i kada se malo bila utišala, nekuliko tješjenih rečih veli nesrečnoj ženi, koju je žalost na tuliko bila na nikaj spravila, da nije nit moguća bila caru zahvaliti za njegovo saučesće. Kad se služba božja započela i zalostne popevke pevati počeli, nesrečna žena veliku svoju tugu i žalost duže podnašati nije bila moguća i

odmedlena z ruši se skupa. Okolo nje stojeći pritekli su njoj na pomoć, nego još dugo vremena trpelo je, doklam Makarovnica je zevsema k sebi bila došla. Zatim ipak je do konca poslušala popevku i prodečtvo. Poslje službe božje sprevodil je nju car pred cirkvenemi vratu, do na nju čekajuću kučiju.

Ogenj.

Tekućeg meseca 12. dneva na večer ob 9 vuri ognjena larva zbudila je Čakovečke velike občine stanovnike. Na munjivoj naselbini »ogenj je« vikali su begajući ljudi. Na sreću nije bil tamo, nego naselbine drugoj strani u Zrinyi zvanim izvanski varasu. Mikacz zvanih bratov gruntu na dvoru bivša suša se vužgala okolo 9 vure. Buduć pako tako goruća suša kako i poljeg nije bivši skeden iz desek bil je načinjeni i osim toga s šopami pokriti, u tihim vremenu iz visokim plamnom gorela jesu stanja. Ognja na večer ob 11. vuri ognjobranci su pogasili bili. Kaj se kvara tiče, do 1000 korun sudiju, i med tremi brati, osobito dva mlajši su kvara trpeli, ar stareši svoju stran je dal »sekuratura.

Dober brat.

Iz Vinkovics Jozsef kerekhegyi stanovnikom živel je skupa svojim bratom Istvanom. Marciusa 23. dneva Jozsef brat svojom tuvarušicom skupa otišiel je z doma, ovo priliku brat Istvan. kak se vidi, je koma bil čekal i na to je obrnul, da je poiskal od bratove ladicke ljuča i z ladicke odnese svojega brata prešparanil 96 korun iz služecom knjigom skupa. Od onoga vremena ga nestalo, nit sad se još nezna, gde se zadržava. Brat njegov ga sad da iskati, nego kak se vidi, prije nebudu došli njemu na trag, doklam od 96 korun bude kaj imel.

Strajk željezničkih činovnikov.

Od 20-ga dneva o. t. m. su postali svi vlaki državna železnice. Mašinisti nisu je hoteli mašinu voditi, činovniki i konduktori nisu hoteli službovati, najvećša stran jih je

iz celoga orsaga u Budapešt odišlo na veliko spravišće. Zrok tomu je, da jim vlada neće plaću tak povekšati, kak bi oni hoteli. Strahovito vnogo kvara u napravili s tem celomu orsagu i posebnim ljudem, koji bi morali putovati. Za jeden, dva dni budu se pobunjeni željeznički činovniki pomirili, pak bude pri željeznici sve iz nova tak, kak je negda bilo.

Nekaj za kratek čas.

Naj dođu k nam za kralja.

Jozef nadherceg je jedanput iz Kolozvara u Brassó putoval. Vu Erdelju na jednim stacionu ga čeka deputacija goričnih gazdov, da mu ponudiju kupicu vina još od onoga vremena, da su još niti po imenu ne poznali kukca, kojega mi za filokseru držimo. Kak je cug postal, ide deputacija k njegovim kočiji, i ponudi mu vino. Nadherceg zasvali prama njemu zkaženu ljubavi sprazni kupicu. Kak nazaj da vodji praznu kupicu, hitro napre stane iz deputacije jen krugloga obraza gazda i veli:

Presvetli gospone, ja bi jednu prošnju imel!

Na to nadherceg prilaznim glasom nagovarja gazdu, da naj Iriško pove svoju prošnju, kajti za čas se gene cug. — Gazda hamišno namiga s očimi i veli:

Naj ostaviju presvetli gospon to vrnzju soldačiju, kajti to je već ne za njih.

Nadherceg na to pita: pa kaj bi onda napravil?

Znaju kaj, presvetli gospone, odgovori gazda, naj dođu k nam za kralja!

Nadherceg se na te reči malo presenetil a onda pak hitro odgovori:

Bači, najte takše bedastoče govoriti, ar se lahko pripetli, da to što zazvedi, i onda zbog toga lahko v rešt zapreju ne samo vas, nego i mene.

Kaj je lepa žene?

Od Liszuyai Kálmána, pisca je jedanput nešči pital, da naj mu pove, kaj je lepa žena?

Rajski vrt iliti paradizum očim, pekel duši i purgatorium mošnji, — odgovori disec.

Povrnjeni strošek.

Kronprinc Rudolf je jedanput pohodil I. Vilmoša, nemškoga cesara u letzlingskim kaštelju.

Naj predi su odišli na lov, a po vada-siji su se počeli biliard igrati Cesar je gvinul i za kratek čas se odpravil vu svoju sobu, da se leže spat.

Nego za kratek čas se nazaj povrne i kak spazi, da njegovi gosti karte premečeju, odmah pita, kaj se igraju?

Ah, veličanstvo, čist nedužnu igru, za »našivaši« zoveju, odgovori smejuć jeden nadherceg.

Onda bum se i ja igral, veli Vilmoš i najedenput položi tallera, kojega je na oiliardu dobil.

Cesar je opet gvinul i kak se mu pošklizneju dva talleri v žep, odmah se odpravi spat.

Veličanstvo, još morate ove dva tallere položiti, — opomene oberjager.

Hvala lepa, denešnji strošek mi je već povrnjeni, — odgovori stari vladar i smejuč odide spat.

Hrusócsy Elek.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

Jednog dana, — malar je već bil sied a Carmina dievojka od petnajst godinah, — dojde nieka mršava žena i pokuća na vrata Dellaporte. Carmina ide odmah otvorit i čim otvori, zakriči ta stranjka žena od veselja i odmah pri vratu zagrlj Carminu. Dellaporta dojde k tomu prizoru i on se pričme zmišljavati. «Sita? Jeli ste vi iz Sansevole Bengerova kći a Annibale Dottova žena, kojega su prije dvanajst godinah obiesili?» — zapi ju.

«Jesam!» — zdehne si žena, koja je u dvanajst godišnjoj tamnici takodjer već posedela.

«Onda si vzemite vašu kćer Carminu!» veli malar.

«Ah dragi japek,» — pričme dievojka javkati — «zar bi ova bila moja mati, kad si ti moj otac?»

«Je, ova je tvoja mati!» — veli ozbiljno malar.

Na to se pričme Carmina žutko plakati i otide iz sobe.

«I vaše novce si sad morete uzeti,» — veli dalje Dellaporta. — «ja sam snjima upravljaj, kak pravi otac za svoje diete skrbi.»

«Kaj mi hasne novci, kad sam srdce mojega dieteta zgubila» veli hliktajuć žena te se šakom udara u prsa i puče si lasi. — «Ja sam bolestna pak ću na skoro umrieti. Smitajte mi se pak mi barem predobite srdce moga dieteta!»

«Ja ću pokušati.» — odgovori malar.

I on zadrži Sita pri sebi a Carmina ju je dvorila te tako se s materom sblížila. Svriemenom je i saznala cielu dogodovštinu svojih roditeljah te im je i odprostila. — em su za svoje čine pretrpeli kaštigu ovoga svieta.

A kad je Sita umrla i pokopana bila, onda već Carmini u kući nekaj nije dalo mira. Ona je hotela u kloster iti.

«Pak zar ćeš me ostaviti i ovde pustiti samoga umrietih» pita ju žalostno Dellaporta.

I ona je ostala te ga je vierno dvorila, kak prava kći još puno godinah, dok se je konačno i on u viečnost preselil.

Njegov zadnji kip, kojega je malal je bila sveta Magdalena.

Ona je imala lice i cielu spodobu Carmine a bila je namalana, kak u zlutom loncu novce nosi i siromakom dieli. To je bil od svih njegovih kipovah najbolji kip, te visi u Rimu u opatičkom klostru svete Magdalene, gde Carmina kakti opatica za zveličenje dušah svojih roditeljah moli.

Stranjski onamo dođući samo pitaju za »zlatni lonac«, jer pod tim imenom je taj kip poznat, i onda se čude tako njegovoj umietnosti kak i dogodovštinu iz koje je izišel, te koja je snjim skopčana.

A ovu sam ja sad ovde pripoviedal.

Em. Kollay

Gyár. NYERGESUJFALU (Esztergom). Sürögnycim: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria).

ETERNIT PALA

AZBEST-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZABADALMA.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MUVEK Hatschek Lajos **BUDAPEST VI.,** Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — kérjen ismertetést.

659 8-22

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN (Triest mellett) ajánlja belőldi

GYOGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszeres-egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palack 5 korona — 1/2 palack 2.60

Kapható: CSAKTORNYÁN.

TODOR R. utóda és MRÁZ TESTVÉREK fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) a fent említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyü ellenőrzés a os. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Wien IX. Spitalgasse 31.

910. 50-52.

Vegyü ellenőrzés a os. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Wien IX. Spitalgasse 31.

Ügyes képviselők kerestetnek!

Szeszt

a legjobb likörök, palinkák, mindenféle spiritusz és ecet készítéséhez felülmulthatatlan minőségben szállíthatók.

Nagy megtakarítást, mesés eredményt biztosítok.

Megbízható különleges receptek.

Arjegyzéket és prospectust ingyen küldök.

Pollak fülöp Károly

szeszgyára

Prága (Csehország).

Ügyes képviselők kerestetnek!

673 2-10

Semmi mást csak

GLOBINT

használjon bőrtisztító-szerül

az, ki lábellenjét állandóan elegánsan és szép fényesen akarja viselni.

Egyedüli gyáros: Fritz Schultz jun. Akt.-Ges. Eger u. Leipzig

BUDAPESTI BANKHÁZBÓL

KIZÁRÓLAG NÁLAM KAPHATÓK

Küzás már 1904. május 17. és 18-án az I-ő osztályu sorsjegyek arai: egy egész 1.2 kor. egy fel 6 kor. egy negyed 3 kor. egy nyolczad 1.50 kor.

Tódor R. utóda fűszer- és üvegkereskedő
Csáktornya.

672 5-8

Takarékoskodni

lehet a sokszorosán kintüntetett és régóta jól bevált

MAGGI-IZESÍTŐ

helyes használata mellett.

Néhány csepp — a italásnál nozzátéve — elegendő, hogy ezáltal gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk.

— Üvegekcsékben 50 fillértől kezdve (utántöltés 40 fillértől kezdve).

Kapható minden fűszerkereskedésben, csomage-üzletben és drogueviában.

BRAZAY KALMAN
SÓSBORSZESZ
KÉSZITMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Masználati utasítás minden üveghez mellékelve van.

1892-1904

1892. lk. 904.

Visz-Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közbirre teszi, hogy a Muraközi takarékpénztár r. l-nak Szovár Jakab és Santek Antal novákovecki lakosok elleni végrehajtási ügyében 117 kor. s járuléka kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvszék, a perlaki kir. jbiróság területén fekvő a novákovecki 1154. sztykben felvett I. 244, 241, 1870, 2076, 39/b, 441/a, 555/a, 643/a, 849/a, 989/a, 1825/b, 2036/b hrsz. ingatlanok és a hozzátartozó legelő és erdő jarandóság 1706 korona kikiáltási árban, mint becs-

árban az Alsómuraközi takarékpénztár r. l jelzalog hit lező kérelme folytán az 1881. LX. t-cz. 185. § alapján ezuttal Fábri Mihály nős Czár Máriaival deká novecki lakosok késedelmes árverési vevő kölségére és vesze-lyére 1904. evi május hó 18 napján d. e. 10 órakor Novákovecz községházánál Dr. Kemeny Fülöp perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttlével megtartandó árverésen eladadni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt, a fenti kikiáltási ár 10 %-át bánatpénz legeben letenni kötelesek.

A kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Perlak, 1904. márcz 29 686

Mindenféle tégla

ugy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtolt faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hódfarku és hornyolt tetőcserép, valamint orrkövezet-, kut-, csatorna-, párkány és jaszoltégla, ugy alagszó is a legjobb minőségben bármely állomásra száll tva kapható azalant nevezett téglagyarban

Arjegyzekekkel és mintával szivesen szolgál

Uradalmi gőztéglagyár

185 2-10

Sárvár.

Hirdetések felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

ő cs. és kir. Fensége Ferencz Ferdinand Főherczeg úr védnöksége alatt álló

Erzsébet Királyné Alapítvány sorsjáték
főnyereménye

100.000

korona érték.

Továbbá több 10.000, 5000, 3000, 2000, 1600, 1000 stb. koronás összesen hét ezer nyeremény

Egy sorsjegy ára 1 Korona

Huzás visszavonhatlanul
1904. május 28.-án.

Sorsjegyek kaphatók
a budapesti fiókképviselőségnel
V. Nádor utca 23.

OSZTÁLYSORSJEGYEK

XIV-ik sorsjáték.

110.000 sorsjegy, 55.000 nyeremény,
legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

1.000.000 kor.

Sorsjegyek eredeti áron

I-ső oszt. $\frac{1}{2}$ 1 K. 50. $\frac{1}{4}$ 3 K. $\frac{1}{2}$ 6 K. $\frac{1}{1}$ 12 K.

kaphatók Csáktornyan: Fischel Fülöp Strausz Sándor könyvkereskedésében.

Meggyőződés hasznot hoz!

Egy próbarendelés által meggyőződhetik áruink páratlan jó minőségéről és azok hallatlan olcsó árairól.

Legnagyobb választék

új mintájú, gyapot-, mosó- és selyemszövetekből női és férfi más fehérnemű cikkek, kalapok stb. ruházati cikkek. Szőnyegek, takarók, függönyök stb. Minden áru a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelűig, izlésesen elkészítve van raktáron.

Cs. és kir. udv. szállítók.

LUDWIG **ZWIEBACK** & BRUDER

Wien VI/2. Mariahilferstrasse III.

A monarchia egyedüli áruháza, mely versenynélküli olcsó árai mellett is 15 K.-án felüli rendelésnél postadíjmentesen szállít.

kezeség melletti tartós mosó-, pamut- és selyemszövetekből álló mintaküldeményünket ingyen és bérmentve küldjük.

Pompás képes árjegyzék.

Globus műtrágya

keverék.

Tisztelt Gazduram!

Tudja Ön azt jól, hogy:
ha nem vet, nem is arat.

Ha tehát Ön a rétvéről már az első évben dupla és a többi években az eddiginél három és négyszer nagyobb eredményt elérni kíván, akkor trágyázza réteit az én „Globus G. W.” műtrágya keverékkel.

Lóher „Globus M. J.”-vel trágyázva négy és ötször nagyobb eredményt ad az eddiginél.

Zab „Globus M. N.” trágyával trágyázva dupla zabot és dupla szalmát ad.

Továbbá tartok még tavaszi és őszi buza- és árpatrágyát, valamint szőlőtökének való trágya keveréket is.

Ezen kitűnő műtrágyakeverékek, melyeknek minden talajon jó hatásuk van — tavasszal a hóolvadás után a mellékelt használati utasítás szerint lesznek a földre elszórva.

„Globus” műtrágya keverék kizárólag csak nálam kapható, 100 klg. 12 K.

A „Globus” műtrágya keverékek használati utasítása a katasztrális holdra számítva.

Réttrágya: 100 klg. „Globus W. D.”-t kell tavasszal száraz időben elszórni.

Lóhertrágya: 100 klg. „Globus M. J.” lesz március hó elszórási felében száraz idő alkalmával elszórva és esetleges vakondtúrások kiegyenlítettnek.

Zabtrágya: Szántás után 100–130 klg. „Globus M. N.” trágyát kell elszórni és ezután a zabot bevetni.

Nyári-árpa trágya: „Globus S. D.” az eljárás ugyanaz mint a zabnál.

Buza-, Rozs- és Téliárpatrágya: Kora március hóban száraz idő alkalmával 50–70 klg. „Globus M. T.” elszórandó.

Kukoricatrágya: Ha géppel vet, úgy a harmadik szántás után 100–130 klg. „Globus A. K. S.” kell elszórni és a megművelést szokás szerint folytatni, ha pedig kézzel vet, illetőleg töltésre dolgozik, úgy 100–130 klg. „Globus A. K. S.” lesz a már bevetett magra elszórva.

Szőlőtöke trágya: Kora tavasszal szórjon a tőkék sorába 100 klg. „Globus E. O.”, valamint közvetlen az első kapálás előtt is ismét 100 klg. „Globus E. O.”, mely trágyázás után a megművelést máskor folytatja.

Kiváló tisztelettel

Todor R. utóda

Czégutalajdonos
623 15.

Kraschovecz József Csáktornya.